

Par brīviem putniem dārzā aiz loga

Putnus baroju daudzus gadus, kopš vien atceros. Mana pārliecība ir, ka esmu atbildīga par viņiem. Esmu par brīviem putniem dārzā aiz loga.

Putnu barošana ir liela atbildība, nopietns hobijs, precizitāte, regularitāte katrai dienai, īpaši stipra sala un snigšanas laikā. Ja ēdamais ir apsnidzis, ziemas īsajās dienās tam var būt bēdīgas sekas – putniem ir ļabi jāpaēd, lai izturētu garās tumšās diennakts stundas. Tāpēc snigšanas laikā vairākkārt jātīra sniegs putnu barošanās vietās. Īpaši svarīgi ir notīrīt ļoti agri no rītiem, lai pēc garās nakts uzreiz ir piekļuve barībai.

Barība jāizvēlas pēc iespējas dažāda, tad arī varam cerēt uz vislielāko

putnu daudzveidību. Barojot putnus, uzkrājas pieredze un daudz jauku novērojumu putnu dzīvē, sugu daudzveidībā, un, protams, daudz skaistu mirkļu tiek iemūžināts fotogrāfijās.

Putnus baroju vairākās vietās – gan dārzā aiz loga, gan uz nojumes jumta, lai sadalītu barību un dotu iespējas visiem visu laiku baroties. Tā atdalīju arī lielos putnus (kaijas, vārnas, žagatas) no mazo putnu barotavas. Viņi izvēlas drošāko un attālāko vietu no mājas. Baroju arī tieši uz zemes zālienā no sniega attīrītā laukumā. Nav jau nekāds noslēpums, ka kaķis Kašaks arī grib patrenēties putnu “vērošanā”. Barotavas dizainu vienmēr mainu. Izlieku visdažādāko izdomu idejas tā, lai putniem būtu

interesanti un dabiskai videi draudzīgi. Šogad barotavā dominē bērzs – gan graudu barotavas apmales, gan spēka vietai, gan vienkārši, kur pasēdēt. Citu gadu čiekurains alkšņu zars, egle, priede utt.

Patiesībā putnus baroju visu gadu. Vasarā gan tikai ar to, ko no virtuves par labu esam uzskata kaijas, vārnas, žagatas, kā arī ar graudiem (kvieši, auzas). Strazdu bērnu laikā izlieku mērcētas maizes un tauku maisījumu (putru). Vasarā tas atvieglo mazuļu pabarošanu, kā arī paši lielie putni rod vieglu barību – spēku mazuļu izbarošanā. Tajā laikā par ķiršiem domāju, ka pateicībā manus neaiztiks! Par putnu barošanu vasarā var debatēt, bet man tas ir dzīvesveids –

Parastā ūbele *Streptopelia turtur* (priekšplānā) un gredzenūbele *Streptopelia decaocto*.

Ziemas žubīte *Fringilla montifringilla*.

Lielās zilītes *Parus major* (pa kreisi) un dižknābji *Coccothraustes coccothraustes*.

Zilzilīte *Cyanistes caeruleus*.

būt iekšā visa gada notikumos putnu dzīvē. Bet jau no rudens noteikti klāt nāk spēķis, tauki. Mana pārlicība ir, ka tauku rezerves putniem jāuzkrāj pirms sala un sniega uzsnigšanas. Un otrs galvenais panākumu aspekts ir tas, ka rudenī ziemotāji klejo, ievēro un droši atceras, kur ziemā būs barība. Sākoties ziemas laikam, tad nu gan baroju ar ļoti dažādu barību: spēķis, kausēti tauki, kvieši, auzas, saulespuķu sēklas, rieksti, āboli, žāvētas pilādžogas, maize, prosa, auzu pārslas, un ir bijuši pat gadi, kad, āboliem pietrūkstot, baroju ar ķiršu kompotu. Ķirša mīkstums garšoja strazdiem, bet dižknābjiem – kauliņi. Arī ozolzīles ir cieņā – tās ēd siļi, vārnas un kaijas arī nes prom.

Barotavu apmeklē tik daudz dažādu putnu, cik dažāda ir barība un kurā vietā – kāds biotops ir tuvumā (pilsētā, laukos, mežmalās, tuvāk jūrai,

parkiem) – tā atrodas. Vienmēr var vēlēties arvien lielāku putnu daudzveidību, bet jāatceras, ka galvenais ir palīdzēt pārziemot tiem, kuri uzskata jūsu barotavu par labu esam.

Parastie barotavu ciemiņi ir mājas zvirbuļi, lielās zilītes, zilzilītes, retāk purva un pelēkās zilītes (sezonāli), zaļžubītes, žubītes, ziemas žubītes, dzeltenās stērstes, dižknābji, sarkanriklītes, dzeņi, melnie meža strazdi, pelēkie strazdi, mājas strazdi, ķivuļi, gredzenūbeles, siļi, zidastes, žagatas, vārnas, arī melnā vārna, un kaijas. Tas gan ir Liepājā un tuvu jūrai. Vienīgais zināmais unikālais gadījums Latvijā ir parastā ūbele, kura ziemoja un barojās barotavā 2010./11. gada ziemā. Labi pāēdusi, izziemoja, manīga no plēšputniem (vienmēr pirmā paslēpās), un pavasarī, sagaidījusi savu otro pusīti, laimīgi aizlidoja. Jāpiemin, ka tur,

kur ir daudz koncentrējušies mazie putni, uzrodas arī plēšputni – vistu vanags un zvirbuļvanags. Tie gan ne viens vien veiksmīgi medī barotavās. Katram gribas ēst, un es arī neesmu pret to – ir taču viņi skaisti!

Patiesībā putnu barošana ir dažnedažādas putnīgas izklaides aiz loga baltajā ziemas klusumā. Lai katram, kas uzsāk putnu piebarošanu ziemā, tā kļūst par atbildību pret dabu! Un, pirms to sākt, labi izvērtēt, vai to varēs darīt katru dienu un visā ziemas garumā.

Neesiet vienaldzīgi – palīdzēsim putniem pārziemot!

SELGA BĒRZIŅA,
selgaberzina@inbox.lv
Teksts un foto

Dižknābis *Coccothraustes coccothraustes*.

Zvirbuļvanags *Accipiter nisus*.

Žagata *Pica pica*.

Silis *Garrulus glandarius*.